1187

1187
RĀṢṬRĪYA padyāvalī (prabhāta pherīcīṃ gāṇīṃ) 3, 4.
Mumbaī: P.B. Pāṭhaka, Mahātmā Ejansī, 1930.
7, 7 p. 15 cm.
Parts 3 & 4 of a collection of nationalistic songs.
NAI 3280 [Pt. 3 only]
PP Mar B 34/3-4 & 35/3-4; PIB 72/12A-D

NATIONAL ARCHIVE

Pp Man B 35/3

राष्ट्रीय पद्यावली

। प्रभात फेरीची गाणी ।

पी. पी. पाठक महात्मा एजन्सी

मु

सूर्यमहाल गिरगांव रेल्वे तिकीट व पार्सल

आफिसचे वर ठाकुरद्वार, नाका मुंबई नं. ४

किंमत १ आणा

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

राष्ट्रीय पद्यावली

भाग ३ रा.

बोला कोण कोण लढणार !

[लेखक-र. म. पाटसकर]

(चाल—चंद्रकांत राजाची कन्या)

बंधु भगिनींनो बोला आतां कोण कोण लढणार ।
कुसाटि चा अजि दीन पातला सत्य कोण ठरणार ॥ १ ॥
दंडपाहांची गोळी सुटली खाक तुम्ही होणार ॥
त्या गोळीस्तव ढाल तीची कोण कोण करणार ॥ २ ॥
स्वातंत्र्यासीव लढले पूर्वज सिंहाप्रत अनिवार ॥
वंशज त्यांचे घुर्कट भुर्कट पिला काय डरणार ॥ ३ ॥
ईस पडला मोहरा तुमचा तरुणांचा सरदार ॥
लाल जवाहीर अटकें जाहले व्यस्थ काय बसणार ॥ ४ ॥
करबंदीचा ठराव सांचा तुमचा प्राण आधार ॥
यास्तव झाले अटक तरी कां करां तुम्ही भरणार ॥ ५ ॥
बाप जयाचा समरीं पडला गाजविता तलवार ॥
पुत्र तयाचा म्हणुनी मग कां मरणाला भीणार ॥ ६ ॥

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

राष्ट्रध्वज हा स्फुरतीत सकला करा जरा सुविचार ॥
अखिल हिंदुनो इस्लामानो व्हाच आतां तयार ॥ ७ ॥
पंजाबाचा केसरी लाला झाला ज्यास्तव ठार ॥
विजय ध्वज तो आज फडकला घेऊ नका माघार ॥ ८ ॥
राऊंड टेबल कॉनफरन्स घाला तुम्ही बहिष्कार ॥
तरीच साधेल कार्य आपुलें नका करू अविचार ॥ ॥
गांधी शिवाय परिषद आहे चोरांचा बाजार ॥
म्हणून सांगतो व्यापाऱ्यानो करा तुम्ही सुविचार ॥ १० ॥
चिर शांतीनें विजय आपुला अखेरीस होणार ॥
राष्ट्रीय सेवक रघुनाथाचे बोल सत्य ठरणार ॥ ११ ॥

पद

कधीं प्रभुवरा परम सुमंगल । स्वातंत्र्याची पहाट होईल धृ० ॥
कलह कुटाळ्या या किकाळ्या । लोप पावुनी शांत राहतील ॥
गोऱ्या लोकांचे हे चाळे । जिथल्या तेथें मुकाट जिरतील ॥
राष्ट्रैक्याचे ढोल बडवुनी । स्वातंत्र्याच्या नौबति झडतील ॥
राष्ट्रास्तव तरुणांचे तांडे । भर ईर्षेनें उड्या टोकतील ॥
बंधू भगिनी निर्भय होउनि । हिंद भूमिची सेवा करतील ॥
भिडवुनि खांदा खांद्याला जन । राष्ट्रीय झेंडा घेउनि फिरतील ॥

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

पद

परवशतेचा काळ खरोखर । झडकरी हो सरणार ॥
अंबरी स्वराज्य रवी येणार । भारत देशा अखिल दुरशा ॥
क्षणामाजि पळणार । तुझा तुं धनी स्वतः होणार ॥
छाति कुणाची तुला देखण्या । नच कधिहि धरणार ॥
शत्रु मनांत थरथरणार । विभवयुक्त तव पराक्रमाचा ॥
डंका दुमदुमणार । जगाला वचक सदा देणार ॥
स्वराज्य रवि तो अंबरी येतां । प्रसन्नता रमणार ॥
झेंडा अखंड फडफडणार । स्वराज्य रविच्या चंड प्रतापे ॥
भूक अखिल पळणार । सारे चंडोलहि गाणार ॥
स्वराज्य रविच्या एक कटाक्षे । अशुभ तुझे जळणार ॥
विजया देवी लखलखणार । स्वराज्य रविच्या कृपा प्रसादें ॥
स्वतंत्रता येणार । शौर्ये तिखंड ते धुमणार ॥
स्वराज्य देविच्या स्वतंत्रेच्या । कमलामध्यें होणार ॥
पुनरपि सुवर्ण भू दिसणार ॥

पद

बंधू निशान भारतिच्या पंचप्राणा । आत्मिकबल हें आहे श्रेष्ठ ॥ नोकरशाही करणेया नष्ट । हिन्दामाजी होई

अविष्ट ॥ गांधी राणा ॥ भारतिच्या पंचप्राणा ॥ धृ० ॥
असहकारिता पहिले शस्त्र । भंग कायदा अचूक अस्त्र ॥
सत्याग्रह आणि स्वदेशी वस्त्र । जोडूया बाणा ॥ २ ॥
सोडा दारु, माल विदेशी । घ्यावी खादी शुद्ध स्वदेशी ॥
परके मिठाची पळतिल देशी । करित ठणाणा ॥ भार० ॥ ३ ॥
हिन्दु मुसलमिन् झगडा सोडा । करबंदीचा होका गाडा ॥
स्वतंत्र करुनि बसवा पगडा । हिन्दुस्थाना ॥ भारतिचा ॥ ४ ॥

रणगीत

गगन गाजेरे, गगने गाजे । गुरु गांधीजीनी हांक गगने गाजे ॥ धृ० ॥ पाषाणनें पशु आने उडाडतां । मडदाने पण माठीमांथी उठाडतां । शूरा सामंतना पडघम वाजे ॥ गुरु० ॥ जन्म देणारीनुं दुख दिपावतां । मातृ भूमिनुं लुग शोभावतां [illegible] मेदानमां मांडो आजे ॥ गुरु० ॥ जिवता [illegible] ढुंगे ढुंकाविये । मीठुं जो होय तो मीठुं पकाविये ॥ नहितर एको तेर पेढी लाजे ॥ गुरु० ॥ सरकारना नाशनी नोबत वागेछे । मुक्ति मैय्या महा भोग मागेछे ॥ मस्तक छेदाय तो धडथी धाजे ॥ गुरु० ॥ परदेशी राजना पाया ढोलावतो । युवती युवानने पडतो

बोलावतो ॥ भारतनो वावटो अगत्य राजे ॥ गुरु० ॥
रणामां हिन्दीना लोही रेलायशे । भेदी भेदी शीर श्रीफळ
रेलावशे ॥ पडशे संचरवुं शत्रुनी पाजे ॥ गुरु० ॥ कुमा-
रीका पण माडे केसरीया । पीठी भर्या पण रंगे सचर्या ॥
भारत मैयानी मुक्ति काजे ॥ गुरु० ॥

पद (चाल-मेरे मौला बुला)

धन्य सत्याग्रही वीर झाले आजी ॥
देशासाठीं प्राणां अर्पाया जे राजी ॥ धृ० ॥
प्रपंच मोह जर्थे, सौख्यभोग आवरुनी ॥
मनासी ध्यास सदा, दास्य मुक्त हो जननी ॥
धन्य धन्य आजी, भूमाता ती झाली ॥
शौर्य स्वार्थत्यागा, पाहोनी या धाली ॥ धृ० ॥
"सुपुत्र" आज खरे गाजवीति नांवा या ॥
तयासि ऐक्य-बळे साध देउं या समया ॥ धन्य सत्याग्र० ॥

पद

नहि नमशे नहि नमशे, निशान भूमि भारतनुं
भारतनी ए धर्म ध्वजानुं ॥ २ ॥
साचवशु सन्मान भूमि भारतनुं नहि नमशे.

ऐक्य तणो ए अमरपटो छे ॥ २ ॥

मुक्तिनुं वरदान भूमि भारतनुं नहि नमशे.

भारत माताना मंदिर पर ए ॥ २ ॥

शांतिनुं एधाण भूमि भारतनुं नहि नमशे.

चक्र सुदर्शन अंकित ए तो. ॥ २ ॥

हिन्दी जनना प्राण भूमि भारतनुं नहि नमशे.

सफेद लीलुं लाल तिरंगी ॥ २ ॥

विरोधनुं संघाण भुमि भारतनुं नहि नमशे.

सफेदमां सहु धर्मे धार्युं ॥ २ ॥

इश्वरनुं फरमान भुमि भारतनुं नहि नमशे.

लीलामां इस्लामी धर्मे ॥ २ ॥

गाल्युं पाक कुरान भूमि भारतनुं नहि नमशे.

लाल सनातन आर्यप्रजानुं ॥ २ ॥

मंगल मूर्तिमान—भूमि भारतनुं नहि नमशे.

अचळ अमारे आंगण ए तो ॥ २ ॥

स्वराज्यनुं मंडाण भूमि भारतनुं नहि नमशे.

साचा हिन्द शूराओनुं ॥ २ ॥

ए छे विजय सुकान भूमि भारतनुं नहि नमशे.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

पद

उठ हिंदू वीर युवका । सुप्रभातिं बोल, " वंदे मातरम् " अमोल । युवका मंत्र हाचि बोल ॥ धृ० ॥

गांधि वीर थोर महात्मा ।
भतत भुमिचा जो आत्मा ।
बोधितो तुम्हांसी आतां ।

मंत्र हाचि बोल, " वंदे मातरम् " अमोल ॥ १ ॥

गृह--गृह फिरवी चरखा ॥
बसवि आंग्ल--हृदयिं चरका ॥
हांकलोनी पार परका ॥

मंत्र हाचि बोल, " वंदे मातरम् " अमोल ॥ २ ॥

वापरोनि वस्त्र विदेशी ॥
कां विटाळितां देहासी ॥
शुद्ध माल घ्या स्वदेशी ॥

मंत्र हाचि बोल " वंदे मातरम् " अमोल ॥ ३ ॥

युवका मंत्र हाचि बोला ॥ धृ० ॥

मुद्रक व प्रकाशक—पी. श्री. पाठक, श्री पांडुरंग
वैभव प्रेस, मुंबई नं. ४ सन १९३०

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

PP MLB 35/4 PL IX 27

संगीत पद्यावली

प्रभात फेरीची गाणीं

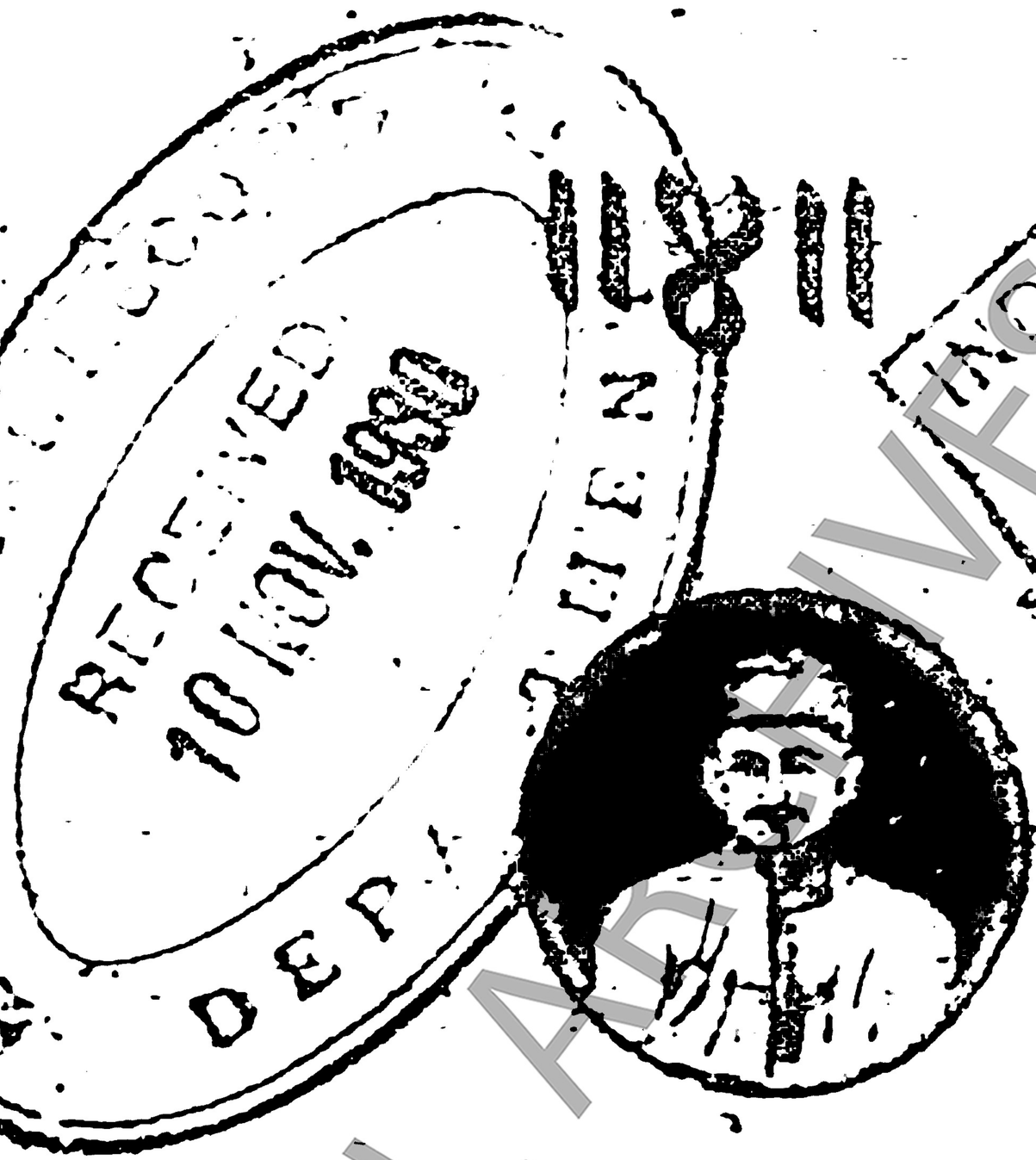

पां. बां. पाठक, महात्मा एजन्सी

सूर्यमहाळ गिरगांव रेल्वे : तिकीट व पार्सल

आफिसचे वर ठाकुरद्वार नाका मुंबई नं. ४

किंमत १ आणा

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

राष्ट्रीय पद्यावली

भाग ४ था.

पद (चाल—हा नको नको संसार)

हे असे कसे सरकार । दिना छळणार ॥ धृ० ॥
सत्तेच्या जोरावरती । जनतेस दाखवी भीती ॥
जुलमी हा असे कारभार । दिना छळणार ॥ १ ॥
भल भलते लादुनी कर जनतेस करी बेजार ॥
अन्याय करी अनिवार । दिना छळणार ॥ २ ॥
व्यापार करावा आले । परी राजे आज ते झाले ॥
बडिजाव घाडला फार । दिना छळणार ॥ ३ ॥
अघोर कृत्य करतात । अमानुष पणे छळीतात ॥
जनतेची नसे दरकार । दिना छळणार ॥ ४ ॥
सरकार नव्हे सैतान । घालिते सदा थैमान ॥
लुटुनीया नेले घरदार । दिना छळणार ॥ ५ ॥
तरी अशा दुष्ट [illegible] । देऊ नका संधी थारा ॥
हीच विनंती वारंवार । करा शिरोधार ॥ धृ० ॥ ६ ॥

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

पद (चाल—अनंद कंद)

बनीयां म्हणोनी आला । धंदा करावयाला ॥
व्यापार वाढवून । लुटूच दाखवून ॥
त्यानि तुम्हां आम्हांला । नेले रसा तळाला ॥
सशस्त्र दरोडे खोर । नीशस्त्र लोकावर ॥
आवचीत घाली घाला । छळी व्यर्थचि प्रजेला ॥
जुलुमास नाहि गणती । नाहीच न्याय निति ॥
म्हणतां दयाळु ज्याला । नाहीं दया तयाला ॥
हा हिन्द देश अपुला । ब्रिटिशानी फस्त केला ॥
तरी उठा का निजला । जय महात्मा गांधी बोला ॥

पद (चाल—कवाली)

सुनो चरखेके अंदरसे सत सौराज्य आती है ॥ धृ० ॥
उसीकी मोहनी मुरत, मेरे दिलको लुभाती है ।
उडा देगा यही चरखा हवाई बंब गोलोंको ।
उन्हीं गोरेही दुष्मनको यही टकली सिखाती है ।
इसी टकलीके धुनधुनू से मशिन्‌गन् सब खतम होंगे ।
इसी चरखेकि दहशत सब मँचेस्टर को डुबाती है

पद

भारत वतन हमारा आरामे जां हमारा,
कायम हय इसके दमसे, नानो निशां हमारा,
ये हय झमीं हमारी, ये आसमां हमारा,
इसके सिवा ठिकाना, आखिर कहां हमारा,
हिन्दोस्थांके हम हंय, हिन्दोस्थां हमारा,
बेफिक्र मुक्त हय सब, इसकी फिझाके आगे,
जन्नत खजिल हय इसकी आबो हवाके आगे,
सर बादशाहके खम हंय, इसके गदाके आगे,
शाहोंका शिक्कया हंय केहरें खुदाके आगे
हिन्दोस्थांके हम हंय हिन्दोस्ता हमारा.

पद (चाल—गझल कव्वाली)

कभी हिन्दु मुसलमानका, रसम जातिम जुदा होगा ।
मगर मजहबका कुछ फरमा, नहीं एकदम जुदा होगा ॥
कहे क्या हिन्दु भाइका, बिरादर दीनका मक्का ।
अगर गंगाजा जमुनासे, नहि दम भर जुदा होगा ॥
स्वर्गकी हिन्दु कीमनत, मुसलमाकी बनी जन्नत ।
कहे हिन्दु नरक है क्या, नहीं जहन्नम जुदा होगा ॥

मुसलमां हिन्दु जो सच्चे, सभी है हिन्दके बच्चे ।
रहम दिल रामसे विस्मील, कभी न रहिम जुदा होगा ॥
प्रभूका कोई जो पक्का, पुकारे मस्जी दे मौला ।
जुदाई जीभसे उसको, खुदा मालुम जुदा होगा ॥
रसमकी यह जुदाई मे, बना है दोनो का जोडा ।
कहे हरदम कसमसे हम, न दमसे दम जुदा होगा ॥

पद (चाल—राधे कृष्ण बोल)

पिली पगडी वालेने । क्या सितम किया ॥
हाय हाय क्या सितम किया ॥ ध्रु० ॥
अपने देशका निमक खाके । मा बहेनको मारे ।
मैदानसे लाठीसे मारे ॥ इसवास्ते तुम मत डरो भाई ।
शांतीसे रहेना भाई तुम शांतीसे रहेना ॥ १ ॥
महात्माजीने मंत्र दिया अहिंसातुम पालो ।
एकदिन ऐसा आयेगें भाई ॥ सब शरन आयेगें
महात्माजीको । सब शरण आयेगें ॥
भारतको सब शरण आयेगें ॥ २ ॥ पिली पगडीवाले ॥

पद

अब घर घरमे चरखा, फिराना पडेगा ॥
अब खादीमय-स्वदेशी बनाना पडेगा ॥
अब बॉयकॉट ब्रिटीश गुडस करना पडेगा ॥
ईसलिये गोरेको लंडनको भागना पडेगा ॥
अब जेलमे भी सबको जाना पडेगा ॥
अब तकली से मसीन गनको रोकना पडेगा ॥
अब दारू के पिठेपर, पिकेटींग करना पडेगा ॥
अब अहिंसासे गांधीजी को छुडाना पडेगा ॥
अब भारतको स्वातंत्र्य देना पडेगा ॥

पद

हें दुष्ट ब्रिटिश सरकार-आह्यां छळगार । बहु काकु-कुती येऊनी विनविले करीन कांहीं विचार ॥ वृ० ॥ निःशस्त्रपरदेशाला । घालण्यास लाज न त्याला ॥ किती गेले यमसदनाला । दंडुकेशाहिने राज्य अता हे किती दिवस करणार ॥ १ ॥
सत्याग्रही वीरांवरती । उष्णोदक सोडुनि देती । निःशंक

अश्व चालविती । ते फेडुनि वस्त्रे सर्वांगावरि त्यांच्या देती मार ॥ २ ॥

कितीएक पुढारी जाती । देहाची करूनी माती । त्यजनिया द्रव्य संतती । हिंदवी स्वराज्या स्थापन करण्या करती यत्न अपार ॥ ३ ॥

पाहोनि यांची नीती । अबलाही सबला होती । बाळका त्यजोनि जाती । अर्पिण्या स्वराज्या देह आपला सोडुनिया घरदार ॥ ४ ॥

तीन रंगि झेंडा दिसला । तळ्यासी वृश्चिक डसला । बंदिचा हुकुम काढिला । त्या गांधी टोपिला । राष्ट्रध्वजाला करण्या गारेगार ॥ ५ ॥

स्वातंत्र्य देवते माई । मुक्तता करी लवलाही ॥ जय आशा सत्वर देई ॥ ॥ मी प्रणाम करूनी तुज विनविती हरि सर्व भूमार ॥ ६ ॥

वंदे मातरम्—महात्मा गांधीकी जय
ब्रिटिश गुलाम—नायकोंको
इनकिलाब जिंदाबाद

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

पद

तिरंगी राष्ट्रध्वज प्यारा । वंदु प्रभानी मिरवीन नवू
सत्याग्रह समरा ॥ धृ० ॥

मायभू- देशभक्त वीरा । करू प्रभानीं प्रणाम वेऊं
अशिरीं वरद करा ॥ १ ॥

बधुनि ज्या स्फुरण चढे धीरां । त्या जननीतव रणीं
पूर्वजें सांडिलें रुधिरा ॥ २ ॥

जो हरी शत्रुचा तोरा । राष्ट्र वैभवाचा तो आहे
प्राण पंचिप्यारा ॥ ३ ॥

तयाचें रक्षण आज करा । नोकरशाही भग्न करूं
वघे मांडुनिया वैरा ॥ ४ ॥

आशिन्या ग्रहणाचा फेरा । मुक्त व्हावया अर्पिल प्राणा
हिन्दीजन सारा ॥ ५ ॥

ॐ शांती ! शांती ! शांती !

मुद्रक व प्रकाशक पी. बी. पाठक, श्री पांडुरंग
वैभव प्रेस, मुंबई नं. ४ सन १९३०

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA